

बोर मोठा प्रकल्प ता. सेलू, जि.वर्धा या प्रकल्पांतर्गत
धरण, सांडवा, वितरिका व लघु वितरिका यांचे
दुरुस्तीच्या कामाचे अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती
अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२४/ (प्र.क्र.२०९/२४)/ सिंव्य(कामे)
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक :- ४ सप्टेंबर, २०२५

वाचा :-

१. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे पत्र.जा.क्र.१७३२/विपाविम/कातां-६(१)/(धा.क्र.५७५,५७६/२०२३), दि.०४/०३/२०२४.
२. शासन निर्णय - २०१७/५६६/१७/सिंव्य(कामे), दि.३१/०८/२०१८.
३. शासन निर्णय - २०१८/५५१/१७/सिंव्य(कामे), दि.२७/११/२०१८.
४. शासन निर्णय - २०१३/७८५/१३/ सिंव्य (कामे) दि. १/८/२०१९.
५. शासन परिपत्रक- प्रमा २०१३/७८५/१३/ सिंव्य (कामे), दि.१६/९/२०२१.
६. शासन परिपत्रक क्र-प्रमा २०१३/(७८५/१३)/ सिंव्य (कामे), दि.१/१/२०१५.
७. शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण-२०२२/ प्र/क्र.५१६/२०२२ दिनांक (कामे)सिंव्य/१४/०३/२०२३.
८. शासन परिपत्रक- प्रमा २०१३/७८५/१३/ सिंव्य (कामे), दि.०२/०८/२०२४.
९. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे पत्र.जा.क्र.१४०/विपाविम/कातां-६(१)/(धा.क्र.५७५/२०२३)/२०२४ दि.०८/०१/२०२५.

प्रस्तावना :-

बोर मोठा प्रकल्प हा गोदावरी खोरे अंतर्गत वर्धा नदी उपखो-यातील वर्धा जिल्ह्याच्या सेलू तालुक्यातील बोरी गावात बोर नदीवर सन १९६७ मध्ये बांधण्यात आलेला आहे. या प्रकल्पांतर्गत मातीच्या धरणाची लांबी ११५८.०० मी. असून धरणाची महत्तम उंची ३६.२७ मी. आहे धरणाच्या डाव्या बाजुस द्वार युक्त १०९.७२ मी. लांबीचा सांडवा असून त्यावर १२.२० x ४.८८ मी. आकाराचे एकुण ९ दरवाजे आहेत. प्रकल्पाचा एकुण साठा १३४.५४२ द.ल.घ.मी असून उपयुक्त पाणी साठा १२३.२१२ द.ल.घ.मी आहे. धरणाच्या डाव्या तिरावर एक मुख्य कालवा असून त्याची लांबी २०.६१ कि.मी आहे. तसेच मुख्य कालव्यावर ६ वितरिका व ३ उपवितरिका असून त्याची एकूण लांबी २१९.८६ कि.मी. इतकी आहे. या प्रकल्पांतर्गत वर्धा जिल्ह्यातील सेलू तालुक्यातील एकुण ६३ गावातील १०२४५ आणि समुद्रपुर तालुक्यातील एकुण १४ गावातील ३११५ हे. असे एकुण १३३६० हे. क्षेत्र (ICA) सिंचनाखाली येते. प्रकल्पाची एकुण सिंचन क्षमता (IP) १६१९४ हे. इतकी आहे.

बोर मोठ्या प्रकल्पांतर्गत कालवा भराव/मातीकाम,कालव्यावरील विविध बांधकामे वितरिका / उपवितरिका यांचे भराव/मातीकाम व त्यावरील विविध बांधकामे यांची तुटफुट झाली आहे. त्यामुळे कालवा व त्यावरील वितरिका/ उपवितरिका यातून संकल्पित विसर्गाने पाणी वाहत नसल्याने प्रत्यक्ष सिंचन क्षेत्रात घट झालेली आहे. तसेच सिंचन आवर्तनाच्या कालावधीत वाढ झालेली आहे. तसेच पाणी गळतीमुळे होणारा पाणीनाश, वहनव्यय इ. बाबींमुळे सिंचन क्षेत्रात दरवर्षी घट होत आहे. प्रकल्पांतर्गत १९ पाणीवापर संस्था स्थापन झाल्या असून संपूर्ण लाभक्षेत्र पाणीवापर संस्थाना हस्तांतरीत करण्याच्या दृष्टीने प्रकल्पांतर्गत कालव्यांची सर्वकष दुरुस्ती होणे आवश्यक ठरले आहे.

या पार्श्वभूमीवर बोर मोठा प्रकल्प ता. सेलु, जि.वर्धा या प्रकल्पाच्या, धरण, सांडवा, वितरिका व लघु वितरिका यांचे दुरुस्ती कामाच्या अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती अंतर्गत प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्याप्रमाणे शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर अंतर्गत बोर मोठा प्रकल्प ता. सेलु, जि. वर्धा या प्रकल्पाच्या धरण, सांडवा, वितरिका व लघु वितरिका यांचे दुरुस्ती कामाच्या अंदाजपत्रकास विशेष दुरुस्ती अंतर्गत रू. २३१,६९,००,०००/- (रू.दोनशे एकतीस कोटी एकोणसत्तर लक्ष फक्त) एवढ्या खर्चाच्या प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून सोबतच्या प्रपत्रानुसार प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) तांत्रिक मान्यता, निविदा प्रक्रिया, कामाचे नियोजन व पूर्णत्व, प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत खर्च करणे इ. बाबींसाठी प्रचलित शासन निर्णय / परिपत्रके यांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- २) प्रस्तावित कामांमुळे होणाऱ्या खोदकाम तोडफोड याव्दारे उपलब्ध होणारे बांधकाम साहित्याचा पूर्ण वापर करून बचत साधावी.
- ३) सदर अंदाजपत्रकातील कामांसाठी कोणत्याही प्रयोजनार्थ सर्वसाधारणपणे मंजूर प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेबाहेर जाऊन, निधी वितरण अथवा अतिरिक्त खर्च करता येणार नाही.
- ४) सदर दुरुस्तीची कामे पाणी वापर संस्थांच्या समन्वयाने पूर्ण करून प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रांतर्गत यापूर्वी स्थापित १९ पाणी वापर संस्थाना संपूर्ण लाभक्षेत्र हस्तांतरीत करणेची संपूर्ण जबाबदारी कार्यकारी अभियंता/ अधीक्षक अभियंता यांची राहिल.
- ५) प्रशासकीय मान्यता म्हणजे अहवालातील तांत्रिक बाबी अथवा निविदा विषयक क्षेत्रीय स्तरावरील निर्णयास मान्यता गृहीत धरली जाणार नाही.

- ६) प्रत्यक्ष कामास सुरु करण्यापूर्वी कालव्याचे काटछेद, cutoff statement, अनुषंगिक रेखाचित्रे व गोषवारे, बांधकामाची संकल्पने यांना सक्षम स्तरावर मान्यता घ्यावी.
- ७) प्रत्यक्ष कामास सुरु करण्यापूर्वी IS Code ९४५१ नुसार swelling Pressure ची तपासणी करून CNS ची जाडी निश्चित करावी.
- ८) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्पाचे ८५३१ हेक्टर सिंचन क्षेत्र पुनर्स्थापित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी क्षेत्रीय अधिका-यांची राहिल.
- ९) प्रत्यक्ष सिंचन व पाणीपट्टी वाढविण्याबाबत क्षेत्रीय अधिका-यांनी विशेष प्रयत्न करावेत. काम पूर्ण झाल्यानंतर ३ वर्षांमध्ये पूर्ण क्षेत्र सिंचना खाली आणावे.
- १०) प्रकल्पाच्या कामास सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेण्याची वेळ येणार नाही यांची दक्षता घेवून नियोजन केल्याप्रमाणे देखभाल दुरुस्तीचे काम ३ वर्षात पूर्ण करावे. त्यानुसार प्रकल्पास आवश्यक निधी त्या त्या वर्षी अर्थसंकल्पित करण्याची जबाबदारी महामंडळाची राहिल.
- ११) जलसंपदा विभाग शासन निर्णय दि १७/११/२०१६ मधील तरतूदीनुसार पाटबंधारे महामंडळाकडे सिंचन व्यवस्थापन हस्तांतरित करण्यात आले असून सिंचन व बिगर सिंचन पाणीपट्टीतून उपलब्ध होणा-या निधीतून नियमित देखभाल व दुरुस्ती करणे अभिप्रेत आहे. त्यानुसार विषयांकित विशेष दुरुस्ती काम पूर्ण केल्यानंतर बोर मोठ्या प्रकल्पाच्या कालव्याची व वितरण प्रणालीची नियमित देखभाल व दुरुस्ती करावी आणि देखभाल दुरुस्ती अभावी कालव्याची दुरावस्था होणार नाही याबाबतची दक्षता घ्यावी.

प्रस्तावित कामासाठी होणारा खर्च ४७०० मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यावरील भांडवली खर्च, ८०-सर्वसाधारण, १९०-सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणुका विशेष दुरुस्ती / विस्तार व सुधारणा कार्यक्रमा अंतर्गत भाग भांडवली अंशदान (०४)(०३) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भाग भांडवली अंशदान (कार्यक्रम) (४७०० ०२४७) (योजनांतर्गत) ५४ गुंतवणुका या लेखाशिर्षा खाली टाकुन मंजूर अनुदानातून भागवावा.

नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र १४८/२०२५/ का १४३४-दि २४/७/२०२५ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३३५/२०२५/व्यय-१२ दि २४/७/२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार व राज्य मंत्रीमंडळाच्या दि २९/७/२०२५ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेनुसार हा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

या कामास प्रदान करण्यात आलेली प्रशासकीय मान्यता सिंव्य (कामे) कार्यासनाच्या नोंदवही मध्ये क्र.०६ सन २०२५-२६ मध्ये नोंदविण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९०४१५२०११७४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव

सोबत : सहपत्र

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री (नगरविकास/ वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव,
- ४) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ५) मा.सभापती/उपसभापती,विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ६) मा.मंत्री , जलसंपदा (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ७) मा. मंत्री ,जलसंपदा (तापी ,विदर्भ व कोकण विकास महामंडळ) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ८) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा,मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ९) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद ,मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
- १०) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १२) अपर मुख्य सचिव (नियोजन) नियोजन विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १३) अपर मुख्य सचिव (जलसंपदा) जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १४) सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि),जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १५) सचिव (प्रकल्प समन्वय),जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- १६) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्र राज्य,मुंबई,
- १७) महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा),महाराष्ट्र राज्य,नागपूर,
- १८) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर,
- १९) मुख्य अभियंता ,जलसंपदा विभाग ,नागपूर
- २०) आंतर वित्त सल्लागार व सहसचिव,जलसंपदा विभाग,मंत्रालय,मुंबई,
- २१) अधीक्षक अभियंता व प्रशासक , लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण , नागपूर
- २२) कार्यकारी अभियंता, वर्धा पाटबंधारे विभाग , वर्धा
- २३) सिं.व्य.(कामे)कार्यासन संग्रहार्थ.

शासन निर्णय क्रमांक : प्रमाप्र-२०२४/ (प्र.क्र.२०९/२०२४)/ सिव्य (कामे),

दि.४/०९/ २०२५ चे सहपत्र

Sr. no.	Description of Item	Amount in Rs (Cr)
	Works (Excluding Royalty)	
	a) Earthen Dam	6.99
	b) Spillway	0.96
	c) Distributory	71.71
	d) Minors	72.25
1	Total Work Cost (Excluding Royalty) (a+b+c+d)	151.91
2	Royalty	46.35
3	१ % विमा	1.52
4	१८ % GST	27.35
5	३% Contingencies	4.56
	Total Rs (1+2+3+4+5)	Rs. 231.69

(न.गौ.बसेर)

शासनाच्या उपसचिव